

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Izjemne naredbe za Dunaj.

×. Državni zbor je s 177 proti 137 glasom pritrdil izjemnim naredbam in vlada se ni varala, ko je računala, da tudi v tem kočljivem vprašanju ne bode zapuščena od večine. Mi stojimo tedaj pred dovršenim dejanjem in vprašati se moramo, kakšni nasledki utegnejo nastati za vladu in večino. O potrebi ali nepotrebi izjemnih naredeb govoriti, nemamo več nobenega povoda, kajti prepričani smo, da desnica in naši poslanci ne bi pritrdili, ko bi jim ne bila dokazana neobhodna, neizogibna potreba. Iz ustavnega stališča, katero vedno zavzímamo, je morda obžalovati, da so se morale ustavne svoboščine ravno v glavnem mestu ustaviti, kajti prvi tak korak le prerad vodi k družemu, pa politika se ne more vselej ravnati po lepi teoriji in na mesto idealov stopa trdo praktično življenje.

In nasledki? Mi ne upamo samo, temveč smo preverjeni, da bodo ugodni za utrjenje večine, zlasti glede prihodnjih volitev v državni zbor. Po sedanjem volilnem redu v Avstriji se večina dela ne le po volji narodov, ampak odločilen je še drugi faktor, in kamor se ta faktor nagne, tam je tudi večina. S tem, da je desnica rada ali nerada brez ugovora in z malimi izjemami soglasno pritrdila naredbam, utrdila si je svoj položaj za prihodnost na najuplívnejšem mestu.

Poleg tega pa je dosegla, kar bi se po nobenem drugem potu ne bi dalo, da se je nekoliko in za nekaj časa poleglo brezumno hujskanje židovskega časopisja na Dunaji. S kako res peklensko hudobnostjo, lažmi in zavijačami so vsi ti židovski listi, posebno „N. Fr. Pr.“ in „N. W. Tagblatt“ hujskali in ščuvali Nemce, zlasti Dunajčane na Čehe in Slovence in na večino državnega zbora, s kako perfidnostjo so zavijali vsako glasovanje, vsak predlog večine, o tem zna prav soditi le, kdor je v poslednjih štirih letih moral čitati njihove grde napade in psovke. Tiskovna svoboda nam je sveta, a take zlorabe, kakeršno smo doživeli na Dunaji, menda ni še bilo na svetu. Pomoči proti takim izrodkom pa ni bilo nikjer najti, ker so pri sicer redkih konfiskacijah sodniki pogostem liste oproščali (pri slovenskih kaj tacega nismo doživeli), porotniki pa so le

obsojali take liste, kateri so bili protivni njihovemu političnemu mišljenju („Vaterland“, „Tribüne“), nikdar pa ne nemško-židovsko-liberalnih.

Židovski žurnalisti nikdar neso bili pogumni, a ko človek vidi, kako so postali poblevni in kako mirno zdaj pišejo, mora še le prav zaničevati tisto židovsko sodrgo, ki je dozdej delala javno mnenje na Dunaji. Zdej se prav spozna častni in velikanski razloček mej takimi najetimi pisarji in mej navdušenimi, za svoj narod borečimi se žurnalisti na Českem l. 1868., ki se tudi po izjemnih naredbah niso dali upogniti in so rajši pretrpeli mnogoletne zapore in nezasišane globe, nego da bi molčali in pesti stiskali v žepu. To so res junaci bili proti podlim dunajskim žurnalistom, ki so pač vajeni pod zaščito anonimitete ščuvati in obrekovati, kedar jih nikdo ne more lopniti po prstih, a takoj postanejo krotki, kakor ovce, ko se jim je bati kakene prilike ali nevarnosti, ki vidijo, da položaj ni „koscher“. — Zares levica sme biti ponosna na svoje časnikarje.

In leta 1868. ni šlo proti anarhistom, ampak proti celemu českomu narodu, ki ni zakrivil nobenih izgredev, mirno delal in mirno odraščal državi svoje davke. Tudi vlada tačas ni izrekla, da so naredbe le proti kalcim za javno varnost nevarnim ljudem naperjene in da sicer časnikom nič žalega storila ne bode. Danes je vlada vse to slovesno obljubila in kakor jo poznamo, preveč enerģije gotovo ne bo pokazala.

Ako je tedaj tiskovna svoboda omejena, sme se večina tolažiti, da se to ni zgodilo iz njene inicijative, temveč od strani vlade. Sme se tudi tolažiti, da ni ona delala postave od l. 1869. o izjemnem stanu, ampak sedanja manjšina in sme končno še celo kazati na to, da je tako rekoč le pogojno pritrdila, ker je v posebnej resoluciji izrekla, da se naredbe tičejo le anarhističnih elementov.

Grof Taaffe pa je zopet imel svojo staro srečo, katera mu je že iz toliko sitnih in nevarnih položajev pomagala in lahko zopet jadra naprej.

Morda se bo marsikomu čudno zdelo, zakaj vender večina in zlasti tisti del večine, kateri se vedno pritožuje, da vlada niti v narodnem, niti v gospodarskem oziru njegovim pravičnim željam ne ustreza, vedno in dosledno glasuje za vladu, da si

bi lahko v tacihi momentih vse razmerje prevrgla. In ko bi to storila in prouzročila krizo, kaj potem? Kdo hoče in more prevzeti odgovornost za negotovo bodočnost? Zdej saj vemo, kaj imamo. In ko bi šlo samo za vladu? A gre tudi za večino. To pa si moramo utrditi, ako hočemo doseči večjih uspehov.

Sedanja doba državnega zbora konča se prihodnje leto, kajti o razpustu zbora ni več govora, drugo leto se bode tedaj odločilo, ali preide državno krmilo zavsem v roke sedanje večine. Okrepčana gotova večina, ne pa sedanja slučajna, bo smela zahtevati, da se resnično po njenih načelih vlada, da ne delajo uradniki politike na svojo pest in ne najdejo za protivladno ravnanje še celo potuhe v ministerskih bureau-jih. Tisto vladanje nad strankami, katero ni družega, nego tajno podpiranje naših nasprotnikov, mora ponehati, narodna ravnopravnost mora se pošteno izvesti in zlasti tudi kaj resnega storiti v povzdigo obrtnega in kmetskega stanu.

Zato morajo slovenski poslanci ostati zvesti privrženci svojih zaveznikov na desni in skupno z njimi delati, da se ohrani večina in se ne kali sloga, zato so morali tudi gledé izjemnih naredeb glasovati za vladu.

Govor g. dra. Vošnjaka

v državnem zboru dne 12. februarja 1884.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Konec.)

Sodnikom nečem ničesar očitati, nečem trditi, da so vedoma krivico storili, tega ne mislim, a premisliti moramo, da so taki nesrečneži po takih obsodbah poškodovali se na premoženji, na časti in na življenji. Premisliti moramo, da so sodniki tudi ljudje, ljudje iz mesa in krvi, da so podvrženi zmoti, kakor drugi ljudje, mi moramo v sedanjih političnih in narodnih strastih razburkanih časih pomisliti, da pripada sodnik tudi političnej stranki in da pravica nema vsekdar tiste zaveze čez očij, katero bi morala imeti, temveč da se skozi to zavezo po malem vidi politično in narodno strankarsko stališče.

Na svoje obžalovanje čul sem od gosp. vlad-

LISTEK.

Knez Srebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

(Dalje.)

IV. Poglavlje.

Družina Andrejevič in njegova žena.

Ko bi se čitatelj mogel prestaviti za tri sto let nazaj, in pogledati z visokega zvonika tedanjo Moskvo, videl bi, da je bila malo podobna sedanjej. Po bregovih reke Moskve, Negline in Javze stalo mnogo v teku časa počrnelih, s slamo in deskami pokritih hiš. Sredi teh temnih streh beleli in rudečeli so se zidovi Kremlja, Kitajskega mesta in drugih utrdb, ki so se vzdignile v poslednjih dveh stoletjih. Mnogobrojne cerkve in zvoniki moleli so po zlačene vrhove proti nebu. Kakor zeleni in žolti pasovi videli so se mej hišami gosti gozdiči in z žitom pokrita polja. Čez reko Moskvo držali so mostovi na čolnih in vrveh, ki so se silno tresli in pokrivali z vodo, ko so se po njih premikali vozovi in jezdec. Na Javzi in Neglini vrtelo se je na desetine koles

drugo poleg drugega. Ti gozdiči, polja in mlini prav v sredi mesta, dajali so mestu nekaj slikovit obraz. Posebno lepo je bilo videti samostane, kateri so z belimi ograjami in s pobarvanimi in pozlačenimi kupljami bili podobni zasebnim mestom.

Nad vso to zmesjó cerkev, gozdičev in samostanov vzdigovale so se ponosno kremelske cerkve in nedavno dodelana cerkev Marijinega varstva, katero je pred nekaterimi leti začel zidati Ivan v spomin vzetja Kazana, katera je zdaj znana pod imenom Vasilija Blaženega. Veliko je bilo veselje Moskvčanov, ko so pali nazadnje gozdi, ki so zakrivali to cerkev, ter se je pokazala v vsej prečudnej lepoti, blesketajoč se od zlata in srebra in vzbujajoč začudenje z raznoobraznimi olupšavami.

Dolgo ni nehal narod občudovati izvrstnega graditelja, hvaliti Boga in slaviti carja, ki je daroval pravoslavnim svetišče, kakeršnega še svet ni videl. Lepe so bile tudi druge moskovske cerkve. Moskvčani neso varovali niti denarja, niti truda za olupšanje božjih hiš. Povsod so se videle drage barve, zlato in lepe podobe človeške velikosti. Skrbno so pravoslavni lepšali hiše božje, a zato so se pa malo menili za vnanjost svojih hiš; njih stanovanja bila so trdno in priprosto postavljena iz smrekovih in

hrastovih brunov, ki še obtesani neso bili, prav po ruskej posloviči: hiša ni lepa zbog voglov, a zbog pirogov (kolačev).

Samo hiša bojarja Družine Andrejeviča Morozova odlikovala se je s posebno lepoto. Hrastovi bruni so bili izbrano ravni in lepo obtesani, vogli lepo zloženi, hiša bila je v tri nadstropja, če se ne šteje pritličje. Pristrešek nad okroglimi stopnicami bil je oprt na debelih in umetno izdelanih stebrih, in bil je polen drobnih rezbarij. Šaluzije bile so pomalane z barvami in cveticami; a okna neso spuščale svetlobe skozi motne volovske mreže, kakor skoraj v vseh Moskovskih hišah, temveč skozi čista, prozorna stekla. Na širokem dvorišči stale so sobe za posle, shrambe, sušilnice in letna počivalnica bojarjeva. Dvorišča dotikala se je na jednej strani domača zidana cerkev, na drugej pa velik vrt, obdan s hrastovo ograjo, čez katero se je videla rudeča gugalnica, ki je bila tudi olupšana z lepimi slikami. Z jedno besedo, hiša je bila slavno sezidana. Pa je bilo tudi s čim zidati.

Bojar Družina Andrejevič, mož krepkega telesa in strogega nraza, poročil se je nedavno, da si je bil že prileten, z najlepšo Moskovsko krasotico. Vsi so se čudili, ko ga je vzela dvajsetletna Helena

nega zastopnika, da vlada ne priznava pravice, tacim nesrečnejšem dati zadostitev in odškodovanje.

No, gospoda moja, vlada morda ne more priznati te pravice, pa vsa človeška družba to priznava, in vlada bode nazadnje morala to storiti, kar je po vsej človeški družbi za dobro in pravično pripoznano. Če je vladni zastopnik mislil, da se bode dal ta zakon le iz humanitete, ne pa iz pravnega stališča, če se je slovesno zavaroval proti temu, da bi ta zakon veljal tudi za one, ki so bili v neopravičenem preiskovalnem zaporu, tedaj se jaz ne morem strinjati z njim, kajti tudi neopravičen preiskovalen zapor je težek udarec. Če je kdo bil vsled obdolženja kakega pregreška ali hudodelstva v preiskovalnem zaporu, si težko pri ljudeh zopet pridobi prejšnjo veljavo, in tako trpi dotičnik škodo na časti, morda tudi na premoženju.

Moram še ugovarjati nekež opazki častitega gospoda poročevalca, namreč tej, da je liberalizem, ki bode izvel ta zakon, in da je, če sem prav razumel, po državi izvedena humaniteta ravno liberalizem. Vse spoštovanje pred liberalizmom!

Pa žalibog v teh dvajsetih letih, v katerih je od stranke gospoda poročevalca slavljeno liberalizem imel tukaj moč, nismo nič slišali o kakem takem predlogu. Meni ni nič znanega o tem, in liberalizem bil je v tem vprašanju, ki se tiče toliko nesrečnejšev, popolnem pasiven. Jaz mu to v nekem oziru tudi ne morem zameriti, kajti tako potegovanje za reveže in zatiranje preveč nasprotuje doktrinarno-liberalnim nazorom o vsej organizaciji človeške družbe, da bi se mogel brigati za uboge majhne in nesrečne ljudi.

Naša stran te visoke zbornice more sebi lastiti zaslugo, če bode ta predloga postala zakon, da se je to zgodila, ko je ona imela večino.

Gospod poročevalec je prav umestno navel izrek nekega angleškega pravika, kateri je gotovo nam vsem prav iz srca govoril, da je zmota pravosodja prava žalost za vse prijatelje človeštva, in ko smo videli, da se take zmote pravosodja jako po gostem dogajajo, mnogo gosteje, kakor je to navedel gospod poslanec dr. Roser, katerega številka se meni zdi jako prenizka, tedaj je naša dolžnost, na to misliti, da pomagamo tudi tem nesrečnejšem, in prvi korak k temu bode vsprejem tega zakona. (Dobro! na desni.)

Rusi v Mervu.

Mej tem, ko se vse zanima za čudne in nepričakovane dogodke ob meji gornjega Egipta, ko se ugiba, se li bode staremu pošteniaku Gladstonu posrečilo, na črnem kontinentu napraviti mir in red in angleškemu orožju zopet pridobiti potrebno spoštovanje, šepeče nam električna žica nekako tihotno, da je Ruska neizmernemu svojem ozemlju priklonila velevažno in zgodovinsko znamenito zelenico Merv. V oficijalnem poročilu zakavkaškega poveljnika iz Aškabada je sicer le povedano, da so štirje rodovi Tekincev, stanujoči v Mervske zelenici, prostovoljno izjavili, da žele biti podaniki „belega carja“, a vsak razumnik bode toliko čital mej oficijalnimi vrstami, da je s tem činom Merv sam prišel v rusko oblast.

Dmitrijeva, hči okolničnega Pleščeva Očina, ubitega pri Kazanu. Neso jej takega ženina primerjale Moskovske snubačice. Pa Helena je bila, ko je odrastla za možitev, brez očeta in matere; in njena lepota bila jej je pri tedanjih spridenih nraih novih carskih ljubimcev večkrat v škodo, kakor v veselje.

Ko je vzel Morozov Heleno, postal je njen varuh, in vsi v Moskvi so vedeli, da ni varno žaliti tega, kateri je pod varstvom bojarja Družine Andrejeviča.

Mnogo carskih ljubimcev skušalo se je prikupiti Heleni, dokler se ni omožila, pa nikdo ne tako, kakor knez Afanasij Ivanovič Vjazemski. Pošiljal jej je darila, v cerkvah postavljaj se je njej nasproti, skakal je na urnem konji mimo vrat, in bil se je za njo v boji s pestmi. Pa on ni imel sreče! Snubačice prinašale so mu nazaj darila, in ko sta se srečala, obračala se je Helena proč od njega. Ali se ga je branila za to, ker jej ni dopal, ali je pa že bila druga ljubezen v njenem deviškem srci, naj bode, kakor koli, vse kneževu prizadevanje bilo je zaman. Nazadnje se je Afanasij Ivanovič osrčil in šel prosit pomoči carja Ivana Vasiljeviča. Car mu je obljubil poslati snubačice k Heleni Dmitrijevi. Ko je Helena to zvedela, zalile so jo solze. Šla je

Ta napredek Rusije je velevažen, kajti za velik korak približala se je divnej in bogatej Indiji in s tem pomnožila vero v svoje neizerpljive sile in s tem tudi spoštovanje in potrebno pokorščino pri v omiki zaostalih prebivalcih azijskih puščav.

Zelenica Merv ni posebno bogata, niti presilno obljudena. (Magjarski žid Vambéry pravi, da ima Merv 280.000 prebivalcev, ki prebivajo v bornih izila zmazanih kočah in v šotorih.) Tudi je mej Mervom in mej mejo Indije se veliko praznega prostora, a imenovana zelenica je tolike strategične važnosti, da se od nekaj imenuje „ključ Indije“. To naravno važnost pa podvojuje bojevitost in izredna hrabrost njenih prebivalcev, kateri bodo odsej kot podaniki „belega carja“ najboljša, najzanesljivejša predstraža proti Afganistanu in proti Indiji in v kratkem po svoji organizaciji in po svojem oboroženju le oddelek ogromne ruske „armije“.

V posesti te strategične postojanke je Rusija še le popolnem gospodar v osrednji Aziji, s tem si je zavarovala in utrdila svoje dosedanje pridobitve ter postavila siguren temelj novim podjetjem. Odkar Rusija in Angleška tekmujeta v Aziji in širita svoje ozemlje, opažalo se je dosledno, da ima „beli car“ in sploh ruski narod več upliva, več privlačne moči do azijskih narodov, nego li Angleži. Ime ruskega cara ima v onih krajih nek poseben sijaj, ruski trgovci in veljaki, ki navadno skupno gladijo pot ruske trgovine in slavi, so mnogo simpatičnejši tamšnjim narodom, nego Angleži. Vrh tega pa tudi ruska jako rahlo in skrbno ravna z novo pridobljenimi deželami in prebivalci in pospešuje na vsak način njih omiko, pred vsem pa njih gnotno blagostanje.

To je bilo povod, da si je angleška kraljica nadela naslov „Indijske carice“, to je bil povod raznim naporom Angležev, pridobi si naklonjenost raznih gorskih rodov v Afganistanu in Heratu. Pravega vspeha Angleži kljubu dvakratnej vojni neso dosegli, ruski vojskovodje in diplomatje bili so srečnejši. Ni misliti, da bi zaradi okupacije Merva mej Rusijo in Angleško nastala vojna — vsaj obestranski listi jako mirno razmotavajo ta dogodek — a vendar Rusija je na šahovni deski v Aziji za jedno važno potezo naprej, in ta nov položaj bode Angležem stalni opomin, da ne smejo dražiti in žaliti mogočnega soseda, ki se tako blizu utaboril. Okupacija Merva bode kolikor toliko uplivala tudi na politiko Angležev v Evropi in Afriki in sicer v tem smislu, da v raznih vprašanjih ne bodo stavili taci ovir, kakor bivši Beaconsfield.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 18. februarja.

Gospodska zbornica **državnega zbora** bode ta teden imela jedno sejo. V tej bodo storili obljubo novi člani, in izjemne navedbe se bodo izročile posebnej pravno-političnej komisiji. Tudi zakon o odškodovanju nedolžno obsojenih pride kmalu pred gospodsko zbornico. Zbornica poslancev bode imela ta teden dve ali tri seje. Jutri pride na vrsto predlog poslanca Schönererja o državni podpori onim rodovinom, katere so zadele izjemne navedbe. Ne ve se pa, ako bode desnica pripravljena izročiti ta

z botro v cerkev, pala je na kolena pred podobo Matere Božje, plakala je in globoko se priklanjala.

V cerkvi ni bilo ljudij; pa ko je Helena ustala in pogledala okrog, stal je za njo bojar Morozov v odpetem zelenem baržunastem kaftanu.

— Zakaj plačeš, Helena Dmitrijeva? vprašal jo je Morozov.

Ko je spoznala Helena bojarja, se je jako razveselila.

On je bil v prijateljstvu z njenimi stariši, pa tudi potem jo je večkrat obiskal in jo ljubil kakor sorodnico. Helena ga je spoštovala kakor očeta in zaupala mu je vse svoje misli, samo jednega mu ni zaupala, samo jedno mu je prikrivala, — sebi v gorjé, njemu v pogubo!

In tudi zdaj mu ni tega povedala, a rekla mu je samo, da plače, ker pridejo carske snubačice snubit jo za kneza Vjazemskega.

— Helena Dmitrijeva, — rekel je bojar, — ali ti res ni všeč Vjazemski? Dobro premisli? Jaz vem, da ti zdaj ni pri srci; pa tvoje srce še ni mislilo na nikogar, a do tedaj je deviško srce — mehko kakor vosek, se rado uda in vsega privadi!

— Nikoli, — odgovorila je Helena, — jaz ga ne morem ljubiti. Rajši umrjem!

Bojar jo je pogledal s pomilovanjem.

predlog posebnemu odseku v pretres. Poleg tega bode prvo branje Lienbacherjevega predloga, da naj bodo prazno stoječa poslopja prosta davkov.

Čehi v Brnu so bili prošlo leto uložili prošnjo, da se v tretjem okraji ustanovi začetkom šolskega leta 1883/84 česka ljudska šola. Mestna občina, pri kateri gospodujejo levičariji, se je ustavila tej prošnji, češ, da te šole ni treba, ker otroci tega okraja lahko obiskujejo česko ljudsko šolo 2. okraja, in česko ljudsko šolo, katero je ustanovila Matica školska in česko vadnico. Ko so Čehi se pritožili pri ministerstvu nauka, je to razsodilo, da mora mestna občina ustanoviti to šolo. Mestna občina se pa še ni hotela udati in uročila je pritožbo na višje državno sodišče, in to je odbilo pritožbo Brnske mestne občine, ker privatna šola in vadnica še nikakor ne oproščujeta občine dolžnosti ustanoviti mestno česko šolo, ker je za to dovoljno število českich za šolo godnih otrok. Mestna občina je pa s svojim upiranjem vendar toliko dosegla, da je to stvar za jedno leto zavlekla.

Tajnika **hrvatske** trgovinske zbornice Krešića imenoval je ban generalnim tajnikom hrvatsko-slavonske deželne komisije za Peštansko deželno razstavo. Kmetijska družba je izvolila poslanca Vukotinovića in tajnika Kuralta in Matica Hrvatska profesorja Smičiklase svojimi zastopniki pri deželnej komisiji.

Sodišče v Petrinji je izmej 99 zatožencev zaradi izgrediv prošlega leta v banatskih okrajih obsodilo jih 43 od jednega do treh let, 14 na šest do 10 mesecev, 27 k manjšim zaporovim kaznim, 15 pa oprostilo.

Vnanje države.

V **Srbiji** je ministerska kriza. Povod tej krizi je dvomljivi rezultat volitev. Naprednjiki zahtevajo, kakor najmočnejša stranka, da se vseh 44 vladnih poslancev imenuje iz njih stranke, da bode imela absolutno večino, vlada se pa temu ustavlja in hoče imenovati samo može brez politične barve, ter tako sklopiti posebno vladno stranko. Kralj se še ni odločil, poklical je sicer že k sebi Garašinića, pa mu še ni naročil sestaviti nove vlade; vedno še omahuje mej Krističem in Garašinićem. Če se odloči za Garašinića, bode vsa volilna komedija Krističeva zastonski trud.

Kakor je nek dunajski list izvedel od neke osebe, ki dobro pozna ruske politične razmere so v Rusiji sledeče politične stranke. Plemenitaška stranka pod vodstvom grofa Suvalova, ki zahteva predprave plemenitašev; liberalna dvorna stranka, ki goji nekatera svobodomiselna načela; despotična dvorna stranka, ki misli, da le brezozirne vladne naredbe morajo oteti vlado in prestol; konservativna stranka, ki hoče neko moderno reakcijo; slovanofili, ki hoté zemski sabor; narodniki, ki hočejo, da narod zadobi vpliv na državne razmere, in ti se zopet dele v dve stranki, v stare in mlade, prvi so za počasno postopanje, poslednji pa menijo, da si narod mora to pravico izsiliti z vsemi sredstvi; nazadnje liberalna stranka, ki želi ustavo. Razen teh strank, ki se bojujejo z postavnimi sredstvi so pa še nihilisti, ki se poslužujejo dinamita in drugih nepostavnih sredstev. Ti so pa zopet razdeljeni v kakih deset ali še več strank. Nekatere izmej njih hočejo nekaj centralizem v Petrogradu, drugi so pa zopet odločno proti temu. Ta razcepljenost nihilistov je uzrok, da njih predrzno delovanje nima nikakega vspeha, in da še bolj ne škodujejo ruskej državi. — Knez Orlov je že imenovan poslanikom v Berolinu. Ta sprememba poslanikov pa v Petrogradu ni napravila tako ugodnega utisa, kakor v Berolinu. Rusi se nič posebno ne vesele tricarske zveze. „Novosti“ se že boje, da bi ta zveza utegnila motiti dobre razmere z drugimi državami, katere želi Rusija obdržati.

— Helena Dmitrijeva, — rekel je malo pomislivši, — še je jedno sredstvo, oteti te. Čuj: jaz sem star in siv, pa ljubim te, kakor svojo hčer. Pomisli, Helena, ali hočeš mene, starca?

— Da, prav rada! — zakričala je Helena in pala k nogam Morozova.

Ganila je bojarja ta nepričakovana beseda, razveselil se je Helenine radosti; pa stariček ni pomislil, da je to veselje utapljaajočega se, kateri se je prijel za trnjev grm.

Laskavo je on vzdignil Heleno in poljubil jo na čelo.

— Dete moje, — rekel je on, — prisezi mi, da nikdar ne onečastiš moje sive glave! Prisezi mi tukaj pred odrešenikom.

— Prisezam, prisezam! — šepetala je Helena.

Bojar je ukazal poklicati duhovnika, in hitro bila je končana zaroka; ko so prišle k Heleni carjeve snubačice, bila je ona že nevesta Družine Andrejeviča Morozova.

Ni ga vzela iz ljubezni; pa prisegla mu je biti zvesta in sklenila je trdno držati prisego in ne grešiti proti gospodu niti z besedo niti z dejanjem.

(Dalje prih.)

Kako je **italijanski** narod prijazen Avstriji, kaže to, da so prošli petek porotniki v Milanu oprostili šest oseb, ki so same obstale, da so delile mej vojake nek k ustaji ščuvalni manifest, katerega je izdelalo Oberdankovo društvo.

V večjih krajih na **Angleškem** bili so prošli teden tabori na katerih se je obsojevala vladna egiptovska politika. Tak tabor je bil v Guildhall-u v Londonu prošli petek. Udeležilo se ga je kakih 2500 ljudi mej njimi mnogo konservativnih članov parlamenta. Vsprejela se je resolucija, katera graja slabo in neodločno politiko vlade. V saboto je bil drugi tak meeting v Prince-Hallu, v Piccadillyi, katerega se je tudi udeležilo silno ljudi, mej njimi mnogo konservativnih članov parlamenta, vsprejela se je resolucija, ki obsoja sedanjo vladino politiko v egiptovskem vprašanju in zahteva razpust parlamenta. Vendar se bode najbrž sedanja vlada obdržala, kar se da sklepati iz tega, da spodnja zbornica, katere glasovanje je v takih stvareh merodajno, vedno odlašala posvetovanje o nezaupnici proti vladi zaradi Egipta. Liberalci še ne marajo prepustiti vlade konservativcem, zato pa odlašajo to posvetovanje, da bode vlada s svojo ekspedicijo, ali general Gordon s svojim posredovanjem kaj dosegel v Sudanu, tedaj bodo pa z dobro vestno zavrgli to nezaupnico, ne da bi se jim bilo treba bati, da se zamerijo volilcem. Za vlado je pa tudi to ugodno, da konservativci, od kar je umrl Beaconsfield nimajo moča ki bi se mogel kot govornik in politik meriti z Gladstonom. Niti Northcote niti Salisbury nima teh lastnosti; ki se na Angleškem zahtevajo od ministerskega predsednika. General Gordon je že prišel v Šendi, sredi pota mej Berberom in Kartumom. On je poročil angleški vladi, da so prebivalci v tem delu Sudana veselji, da so se oddolili od Mahdijevih borcev. Gordon je izdelal poseben načrt, kako uravnati zadeve v Sudanu. On objavlja, da je Mahdi emir kordofanski, in Sudan popolnem nekoristna dežela, toraj ima angleška vlada prav, da priporoča egiptovski ostaviti to deželo. Gordon priporoča, da se v sudanskih krogih nastavijo nasledniki prejšnjih sultanov, ko še Sudan ni pripadal Egiptu. Tem sultanom naj se da na prosto voljo, ako hočejo ohraniti samostojnost ali pa podvreči se Mahdiju. Gordon misli, da se bodo vsi izrekli za samostojnost. Egiptovske orožnice naj se pa prepuste dotičnim sultanom. V Kartumu, Dogoli, Kassali in sploh v tacihi mestih, kjer ni več vladarskih rodovin, naj se oddolitev prepusti prebivalcem. — Angleška vlada je zavrgla nasvet generala Wooda, da naj se egiptovska vojska pridruži angleški ekspediciji s tem, da se je ta vojska nabrala samo za varstvo Egipta, izključivši Sudan. Danes je odšel general Graham, ki bode poveljnik angleške ekspedicije, iz Sueca v Suakim. — Najveljavnejši načelniki nevtralnih rodov imeli so v nekem tri ure od Suakina oddaljenem kraju shod in so sklenili zahtevati od Osmana Digme, da naj na miru pusti njih okrožje, če ne, bodo se vojevali proti njemu. Kassalo ustaši zasedli. — V petek je brozjavil admiral Hewett iz Suakima, da je tam vse dobro ter je prišel že prvi oddelek pomorske infanterije. Instrukcije, katere je dobil Hewett od admiralitete se glase: „Vam se s tem daje neomejeno pooblaščenje v vojaških in civilnih zadevah v Suakimu. Naznanite Arabom, da bodo vsak napad z njih strani odbile angleške čete. O vsem, kar boste storili in kar se bo prigodilo poučite dobro Sir E. Baringa in nas.“

Poročila iz Suakima si nasprotujejo; nekatera poročajo, da so se Sudanci razkropili na vse strani, druga pa, da Arabci stoje z veliko močjo pred Torkarjem in hočejo to mesto napasti predno pride angleška pomoč. Neko poročilo javlja, da so ustajniki že zasedli Kassalo, kar se pa še ni potrdilo. Kakor „Times“ poročajo so ustaši strašno mesarili v Sinkatu, poklali so nad 200 žensk in blizu toliko otrok.

Dopisi.

Z Dunaja 15. februarja. [Izv. dop.] Podžupan Stéudl trdi, da so Dunajčani silno vznemirjeni zaradi izjemnega stanja. Kdor pa zahaja v javne lokale, niti v krčmah niti v kavarnah ne opazita nikake vznemirjenosti. Seveda, s tem ni rečeno, da bi ne bilo tacihi ljudi in mej take spadajo v prvi vrsti židovski žurnalisti. Bogati židovi in teh je veliko na Dunaji, so veseli pomnožene policije in bi najraje videli, da bi vsak teh bogatinov imel vsaj enega policaja za stražo. Karakteristično za te nemško-židovske liberalce, katerim je N. Fr. Pr. evangelijski, je bilo to, da v mestnem zboru noben žid ni glasoval proti izjemnim naredbam.

Uboga levica ima zdaj hude dneve. Naj tudi ona skuša, kaj to pomeni, v opoziciji biti in vztrajati. Pri poslednjem glasovanju v državnem zboru jih je že precej odpadlo in le še 137 zvestih in neustrašenih je ostalo. In to po štirih letih take vlade, katera ves čas opozicije ni nadlegovala, nasprotno svoje prijatelje pustila v oblasti opozicijskih uradnikov, take vlade, ki je mirno gledala rovanje nemškega Schulvereina.

Neki konsorcij bode te dni predložil trgovinskemu ministru načrt o železnici od južne želez-

nice do Slatine in prosil, da tretjino delnic prevzame država. Ako se to podjetje posreči, namerava dotični konsorcij napraviti društvo za zidanje lokalnih železnic na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem. Potem bi društvo zidalo zaporedoma tiste proge, pri katerih je upati, da se kapital rentira in sicer: od Konjic do južne železnice, progo Celje-Šoštanj, Ljubljana-Kamnik in tako dalje. G. trgovinski minister je baje za državne podpore, ker se sploh močno zanima za zidanje novih železniških prog.

Iz Celjske okolice 16. febr. [Izv. dop.] („Nachklänge“ občinske volitve.) Sedem občinskih odbornikov je podpisalo ovadbo in jo vložilo pri državnem pravdnistvu, da je nemška liberalna stranka volila s ponarejenimi in krivičnimi pooblastili. Ovadba se opira na pet izjav tistih žensk, za katere je ta stranka volila in katere oddolčno izjavljajo, da neso nikoli dale pooblastil omenjeni stranki. Izjave teh petih žensk so pri rekurzu v Gradci. Dragi moj „Kmetijski prijatelj“, „hodie mihi, cras tibi“. In častivredna „Deutsche Wacht“! „Tam leži resnobna bridkost — Dort liegt der bittere Ernst,“ — mit dem blamirten Hirtenbrief!

Domače stvari.

— (Naš rojak g. Josip Vrečko), odvetniški koncipijent v Celji, bil je 12. dan t. m. doktorjem promoviran. Čestitamo.

— (Himen) G. Ivan Gogola, c. kr. notar v Ljubljani poročil se je včeraj z gospico Antonijo Knezevo iz Šiške.

— (Umrl) je dne 16. februarja Simon Strel, tajnik kr. katastralnega ravnateljstva v Zagrebu 42 let star. Pokojnik je rojen Idriječan.

— (Trgovski ples) je bil zadnjo soboto v lepo okrašenih in bogato razsvetljenih prostorih starega strelšča. Obisk bil je izredno mnogobrojen, Plesalki gospij in gospij je bilo nad sto vse v krasnih in bogatih toaletah. Narodne gospe in gospodice so bile jako mnogobrojno zastopane in ko bi se bile ravnale tako, kakor lansko leto nemške gospe in gospodice, da neso šle na ples, ker je bil odbor slovenski, bila bi dvorana zelo prazna. Plesni redi, ki so se plesalkam delili, so bili krasno izdelani. Ples je počastil s svojo navzočnostjo deželni predsednik baron Winkler, F. Z. M. baron Pürker, F. M. L. pl. Müller, general Groller, deželni glavar grof Thurn, župan g. Grasselli, kupčijske zbornice predsednik g. Kušar itd.

— (Ples narednikov) Ljubljanske garnizije, je preteklo soboto v salonu kazinske restavracije bil je prav dobro obiskan. Salon bil je krasno dekoriran z cesarskimi in narodnimi preprogami in vojaškimi emblemi. Posebno okusno in umetno izdelan je bil po g. Šimpetu avstrijski grb iz samih delov pušk in bajonetov. Počastili so ples s svojo navzočnostjo vsi prej pri trgovskem plesu omenjeni vojaški in civilni dostojanstveniki in posebno mnogo častnikov. Plesalo se je do ranega jutra.

— (Krajskega obrtnega društva) letni občni zbor zadnjo nedeljo bil je prav mnogoštevilno obiskan. Pri dopolnilni volitvi bili so voljeni v odbor gospodje: F. A. Supančič, Klein, Zelenc, Jager, Petrin in Krimer.

— („Kmetovalca“), kmetijske priloge k „Novicam“, katero bode izdajala c. kr. kmetijska družba prvo številko so zaplenili. Uzrok je ta, da izdavanje lista ni postavno naznanil odgovorni urednik lista tajnik g. Pirc.

— (O dr. Flappu), poreško-puljskem škofu in spe, piše nam prijatelj našemu listu: Dr. Flapp je meni dobro znan; gimnazijo je študiral v Gorici in je bil jedno leto za našim pesnikom Simonom Gregorčičem. Dobro poznati sošolci Flappovi so: dr. Nikolaj Tonkli, dr. Rafael Rojci v Gorici in prof. Borghi v Ljubljani. Mož je dobro študiral; pa trdijo, da posebnih talentov nema, nego le pridnosti ima se zahvaliti za svoje uspehe. Po študentovsko rečeno: bil je zmerom dober „biflar“. Kar je „Slovenski Narod“ v poprejšnjih listih pisal o njem, to je istinito: mož ni prijatelj našemu narodu in le za silo slovenski lomi. Doma je baje iz Fare na Furlanskem in gotovo mu še nekaj let manjka do štiridesetih. Ker se je od nekaj rad visoko nosil, misliti si je lahko, da bo še ponosneje stopal, če pri tej mladosti postane škof! Dr. Flapp je izvrsten glasovirec, a kot organist ni kaj posebnega. V Gorici menda še zdaj orglja v bogoslovski kapeli; pa tudi k sv. Antonu novemu hodi orgljat v adventu. Pokojni nadškof Gollmayr je

pošiljal svoj čas štiri gimnazijalce — malosemiščane — k pokojnemu goriškemu organistu Schreiberju generalbasa se učiti; mej to četvorico je bil tudi sedanji dr. Flapp in pokojni skladatelj Avgust Leban. A poslednji se je kasneje — 1877. l. — Flappu hudo bil zameril, ker je v „Sočo“ pisal, da je Flapp pri nekej maši na orgljah „žlobudral“. Takoj je dr. Flappa vzel pod svoje krilo takratni goriški slovenski kaplan **, ki je surovo napadal bil pokojnega skladatelja v Ljubljanskem „Slovinci“. A znamenito je, kaj je takrat v odgovor pisal pokojni Leban: „Jaz preč. gospoda organista dr. Flappa, poznam, dobro poznam že od mladih nog; on je prav dober, ako hočete, izvrsten glasovirec, kot organist pa ničla, ravno ker ne ume preludovati, česar je v prvi vrsti krivo njegovo pomanjkljivo poznanje vsaj glavnih potez v harmoniji. Ali niste še nikdar slišali ali ali brali, da je to, kar Vi (namreč kaplan **, Flappov zagovornik) porogljivo zavete „pogrevanje štirih ali več taktov pred pesnijo in po pesni“ vrhunec umetnosti organistov? In vam je brezpomembno preludovanje „iz glave“ večje vrednosti? Pri pravem preludovanju organistu prav nič ne pomaga, ako mu prsti „teko“; to je celo krivo, da začne „žlobodirati“, meneč, da — glasoviri. „Žlobodra“ pa organist, kedar otrobe veže, t. j. ako orglja brez pomena, brez zveze, brez takta, ne oziraje se na pesen, ki ima slediti itd. — Dopolnjeva je to svoje sporočilo, povem še, da je kasneje omenjeni slovenski kaplan ** „poskočil“ do dekana; aber fraget wohl nicht warum und wie! Mogoče je, če g. Flapp postane škof, potem vzame iz hvaležnosti svojega nekdanjega zagovornika saboj v svojo škofijo, kjer mu nakloni še rudeče „kalcete“ (nogovice). Prosit!

— (Gospod Tönnies) bode najbrže dobil izgotovljenje notranje oprave v novozidanem poslopju za žensko in moško izobraževališče, kajti njegova ponudba je najcenejša, 13% nižja, nego razpisana. Pravico javne dražbe se udeležiti ima sicer vsak, a g. Tönnies nema mizarskega patenta, zato bode dela moral po novejši obrtniški postavi izročiti mizarjem. Ako bi tega ne storil in hotel v svoji tovarni mizarska dela izvrševati, skrbeli bodo mizarji za to, da mu obrtniška gosposka v smislu nove obrtne postave delo ustavi in ga tudi lahko tožijo za odškodovanje. Drugi ponudniki za to delo so bili mizarski mojstri, a njih ponudba je bila višja, nego g. Tönnies-a.

— (Socijalistične spise) v škatlji, plavajočej po Ljubljani, ujeli so delalci v Vevčah. Žandarjem se je posrečilo dobiti le jeden iztis teh nemških prekucijskih spisov, druge so delalci zažgali in raztrgali. Ker bi se bila škatlja, da je v Ljubljani vržena v vodo, ob skalah pri fužinah gotovo razbila, ali pa tiskovine se zmočile, je misliti, da je dotičnik nesel škatljo v Vevče in jo tam vrget v Ljubljano.

— (Obrtne šole) so še le od leta 1883 zopet na novo organizovane. Koliko je obrtni pouk v tem času napredoval, se najbolj vidi iz številk. V šolskem letu 1872—73 bilo je vsega vkupe 87 obrtnih šol z 11.600 učenci. V teku 10 let pa je število učilnic narastlo na 345, število učencev pa na 37.754. Ta napredek pa je v raznih kronovinah jako različen. Na 10.000 prebivalcev je obrtnih učencev: Na Spodnjem Avstrijskem 58,5, v Trstu 45,8, na Českem 16,4, na Gornjem Avstrijskem 13,5, na Solnogradskem 13,2, na Štajerskem 8,5, na Koroškem 13,8, na Kranjskem 9,2, na Goriškem in v Gradiški 2,8, na Tirolskem 9,1, na Predarelskem 12,5, na Moravskem 7,8, v Šleziji 19,2, v Galiciji, 2,4, v Bukovini 2,2, v Istri 1,6. — Po narodnosti je 51,8% Nemcev, 34,3% Čehov, deleži drugih narodnostij so tedaj le mali.

— (Imenik ljudskih učilnic in učiteljev na Kranjskem) je sklenilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani začeti dajati na svetlo. „Učiteljski Tovariš“ poroča, da bodo to delo uredovali gg. J. Predika, profesor na učiteljski pripravici Ljubljanske in pa c. kr. okrajna šolska nadzornika A. Žumer v Ljubljani in J. Lapajne v Krškem. Rečeni list tudi opozarja, če bi kdo imel že pripravljenega kaj dotičnega gradiva, naj bi to uredništvu doposlal. Takov imenik učilnic in sotovarišev bode učiteljem za marsikaj dobro došel, pospeševal bode tudi mejsebojno spoznavanje in jednjenje — se ve, da le učiteljev iz Kranjske. Še veliko ljubše pa bi nam bilo, če bi v novem imeniku imeli zbrano vse učiteljstvo iz vseh pokrajin

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.